

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในประเทศไทย เราจะซื้อยาอันตรายเกือบทุกชนิด จากร้านขายยาทั่วไปได้ตลอดเวลา ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ โสมประยูร ได้กล่าวไว้ในแบบเรียนพลานามัยวิชา สุขศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของกระทรวงศึกษาธิการว่า ร้านขายยาสส่วนใหญ่ ไม่ได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2510 เพราะร้านขายยาแผนปัจจุบัน มักจะจำหน่ายยารักษาโรค ประเภทที่เรียกว่า ยาควบคุมพิเศษ ซึ่งเป็นยาอันตรายให้แก่ประชาชนโดยไม่มีเภสัชกรปฏิบัติหน้าที่ประจำอยู่ด้วย คงมีแคป้ายชื่อ เภสัชกรแขวนอยู่ประจำร้านปล่อยให้เจ้าของร้านขายยา ซึ่งไม่มีความรู้ทางด้านเภสัชศาสตร์ หรือแพทยศาสตร์เลย ทำการจำหน่ายยาโดยเสรี โดยวินิจฉัยโรค กำหนดชนิดและขนาดของยาให้คนไข้ เสริจ ภัยอันตรายที่เกิดขึ้นกับประชาชนผู้ซื้อ ยาจึงเกิดขึ้นอยู่เสมอ¹

การจำหน่ายยาโดยผู้ที่ปราศจากความรู้อย่างแท้จริง ประกอบกับการโฆษณาขายยาอย่างกว้างขวางนี้เอง ทำให้ประชาชนจำนวนหนึ่ง หลงผิด เกิดการติดยาขึ้น ตัวอย่างเช่น ยานอนหลับ ผู้ที่ติดยานอนหลับเป็นจำนวนมาก เริ่มทดลองใช้ยานอนหลับด้วยความหลงผิด เพราะผู้ผลิตอ้างสรรพคุณต่าง ๆ คนเกิดคล้อยตามหลายคน เข้าใจว่าการรับประทานยานอนหลับเป็นการผ่อนคลายอารมณ์ ทำให้หายเครียด เครียด ทำให้สมองแจ่มใส บางคนเข้าใจว่าเป็นยากระตุ้นประสาท กระตุ้นอารมณ์ ทำให้สมรรถภาพทางเพศดีขึ้น การเริ่มต้นติดยานอนหลับ ส่วนใหญ่เกิดขึ้นโดยการใช้นานอนหลับโดยมิได้มีการควบคุม สั่งการโดยแพทย์ นอกเหนือจากยานอนหลับที่กล่าวมาแล้ว ยังมีอีกหลายชนิด เมื่อใช้ซ้ำซาก เป็นเวลานานโดยไม่ได้อยู่ในความควบคุมของ

¹สุชาติ โสมประยูร แบบเรียนพลานามัยวิชา สุขศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของกระทรวงศึกษาธิการ, หน้า 119.

แพทย์อาจเกิดการติดยาได้ เช่น ยาแก้ปวด แก๊ส² ยานัต ยาธาตุ หมากบู่หรื หรือเมียง³

จำนวนประชาชนที่ติดยานี้ เมื่อรวมทั้งจำนวนผู้เสพยาเสพติดให้โทษจำนวนประมาณ 4 แสนคน⁴ แล้ว จะไ้จำนวนมากและมีจำนวนแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นับเป็นความสูญเสียของชาติทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่⁵ มักจะเป็นเยาวชนหญิง-ชาย ที่มีอายุระหว่าง 14-25 ปี เป็นที่เชื่อกันว่า การให้เด็กเรียนรู้ถึงเรื่องราวของยาเสพติด ด้วยเนื้อหา และวิธีการที่เหมาะสมจะเป็นการปลูกฝังทัศนคติที่ไ้ให้แก่เด็กได้ อันจะเป็นผลให้เด็กไม่ตกเป็นทาสของยาเสพติดเมื่อเติบโตขึ้นจึงได้มีการบรรจุเรื่องราวของยาเสพติดไว้ในหลักสูตรวิชาสุขศึกษาหมวดพลานามัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 7⁶ ยาเสพติดให้โทษหรือบางครั้งเราเรียกให้สั้นว่า ยาเสพติด ก็คือ ยา หรือสารเคมีชนิดใดชนิดหนึ่ง ซึ่งเมื่อบุคคลเสพหรือรับเข้าสูร่างกายนานติดต่อกัน หรือ ชั่วระยะเวลาหนึ่ง แล้วจะก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมขึ้นแก่บุคคลผู้เสพ และแกสังคมด้วยทั้งจะทำให้ผู้เสพแสดงออก ซึ่งลักษณะพิเศษอีก 3 ประการคือ

1. ผู้เสพจะมีความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะเสพยาชนิดนั้น ๆ ต่อเนื่องกันไป และจะต้องเสาะแสวงหายาชนิดนั้น ๆ มาเสพให้ได้ ไม่ว่าด้วยวิธีการใด ๆ
2. ผู้เสพจะต้องเพิ่มปริมาณของยาที่เคยใช้ มากขึ้นทุกกระยะ และ
3. ผู้เสพจะมีความปรารถนาอยากเสพยาชนิดนั้น ๆ อย่างรุนแรงระงับไม่ได้ คือมีการติด และอยากยาทั้งทางร่างกายและจิตใจ

² นายแพทย์สมทรง กาญจนะหุต ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด ของศูนย์ประสานสงเคราะห์และบำบัดเยาวชนผู้ติดยาเสพติดให้โทษ

³ นายแพทย์ ประยูร นรการณคง ประมวลความรู้เรื่องยาเสพติดให้โทษ หน้า 188

⁴ เตโช สนวนานนท์, คำนำความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด ของศูนย์ประสานสงเคราะห์และบำบัดเยาวชนผู้ติดยาเสพติดให้โทษ.

⁵ เตโช สนวนานนท์, เรื่องเดียวกัน ข้อ 2

⁶ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด ของศูนย์ประสานงานสงเคราะห์ และบำบัดเยาวชนผู้ติดยาเสพติดให้โทษ สำนักงานเยาวชนแห่งชาติ.

ยาเสพติดในปัจจุบันนี้ เท่าที่ทั่วโลกได้ค้นพบและพิสูจน์แล้วว่าเป็นยาเสพติดให้โทษ ตามสภาพธรรมชาติของยาเองแล้วมีไม่ต่ำกว่า 102 ชนิด ทั้งนี้โดยไม่นับยารักษาโรคทั่วไป ซึ่งนำมาใช้เสพกันเป็นประจำ จนกลายเป็นยาเสพติด และหากจะจำแนกประเภทของยาเสพติดชนิดต่าง ๆ ที่แพร่หลายระบาคอยู่ในประเทศไทยนี้แล้ว ก็อาจแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท ตามคุณสมบัติของยาเสพติด คือ

1. การติดยาเสพติดประเภทพวกของฝิ่น ซึ่งเป็นยาพวกกดประสาทและสมอง อย่างรุนแรงได้แก่ การติดเฮโรอีน มอร์ฟีน ฝิ่น และอนุพันธ์ของฝิ่นอื่น ๆ การติดยาประเภทนี้อันตรายร้ายแรงมากทำลายทั้งร่างกายและสภาพจิตใจ สติปัญญาความนึกคิด บั่นทอนชีวิตได้อย่างรวดเร็ว
2. การติดยาเสพติดประเภทยานอนหลับและสุรา ได้แก่การติดยานอนหลับชนิดต่าง ๆ เช่น เซโคนัล หรือ เหล้าแดง ยาสงบประสาทพวก เมธาควาโลน (ไอโซนอกซ์, แมนแควกซ์) และสุราทุกชนิด การติดยาประเภทนี้ร้ายแรงเช่นกัน ทำลายสมองและระบบประสาทของร่างกาย
3. การติดยาเสพติดประเภท พืชกัญชา และใบกระท่อม พืชกัญชาถึงแม้จะมีฤทธิ์ทำลายประสาทและสมองน้อยกว่ายาเสพติดประเภทอื่น ๆ ก็ตาม แต่ก็ก่อให้เกิดโทษแก่ร่างกาย และสติปัญญาอย่างร้ายแรงเช่นกัน มักก่อให้เกิดประสาทหลอน หลงผิด ร่างกายเสื่อมโทรม และเกิดเป็นโรคจิตได้ง่าย

การติดยาเสพติดประเภทพืชใบกระท่อม เช่นเดียวกับกับการติดยาพืชกัญชา แต่ใบกระท่อมมีฤทธิ์ กระตุ้นประสาทได้ในระยะแรก ๆ ทำให้ทำงานกลางแสงแดดได้อย่างไม่เหน็ดเหนื่อย แต่เมื่อใช้ไปนาน ๆ ก็จะทำลายประสาทได้มากเช่นกัน และทำให้ร่างกายทรุดโทรมได้รวดเร็ว

4. การติดยาเสพติดประเภท แอมเฟตามีน ได้แก่ยาแกงววง ยาขยัน ยาเพิ่มกำลัง บางท่านทราบกันดีในชื่อว่า "บ้า" "บ้าขาว" "เป็บบี้ล" เป็นต้น มักแพร่ระบาดในผู้ทำงานกลางคืน นักขับซึ่รถยนต์ทางไกล และนักเรียนนักศึกษา ในความตัวผู้เสพจะเกิดความอ่อนเพลีย สมองมึนงง หลังจากหมดฤทธิ์ยา ร่างกายทำงานผิดปกติ บังคับตัวเองไม่ได้ นับเป็นสิ่งก่อให้เกิดอันตรายอย่างใหญ่หลวง อุบัติเหตุบนท้องถนนหลวง ทำลายทั้งชีวิตและทรัพย์สินมากมาย มีสาเหตุ

อย่างหนึ่งเกิดจากผู้ที่ขี้นยานพาหนะ ไช้ยาแก่วงเป็นประจำ

5. การติดยาเสพติดประเภท ยาหลอนประสาท ได้แก่ การติดยาจำพวกที่ทำให้เกิดประสาทหลอนทั้งหลาย เช่น แอล.เอส.ดี., เอส.ที.พี. และ เมสคาลีน เป็นต้น เป็นยาเมื่อบ้าง ยาน้ำที่หยดลงกอนน้ำตาล รับประทานบ้าง ผู้ที่เสพยาประเภทนี้ จะขาดสภาพการควบคุมตนเองไปหมดสิ้น เกิดความฝันเพื่องหลอนจิต และเห็นภาพลวงตา ประสาทรับความรู้สึกการมองเห็น การรับรส และการสัมผัสต่าง ๆ ปรวนแปรผิดปกติไปหมด หากติดยาเหล่านี้อาจจะทำอันตรายอย่างใหญ่หลวงต่อตนเองและคนอื่น ๆ โดยขาดการควบคุมตนเอง

ขณะนี้ยังได้พบพวกกาวซีเมนต์ ไอระเหยของน้ำมันเบนซิน และเปลือกผลไม้เผาบางอย่างที่คนนำมาใช้สูดดมเกิดความมึนงงและหลอนจิตได้ง่าย

ในประเทศไทยเรา เท่าที่พบ มีการติดยาเสพติดประเภทนี้ และอนุพันธ์ของมัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เฮโรอีน เป็นส่วนมาก นอกจากนี้ยังมีการติดยาเสพติดประเภทยานอนหลับ และสุราที่ชุกชุม ใบกระท่อม แอมเฟตามีน แม้ว่าจะเป็นยาเสพติดต่างประเภทกัน แต่ก็ก่อให้เกิดโทษและผิดต่อผู้เสพและสังคมทั่วไปเหมือนกัน

สำหรับเยาวชนหรือบุคคลวัยรุ่น ปัจจุบันนี้มักจะพบว่าถูกชักจูง แนะนำให้ไช้ยาเสพติดหลายประเภทบางคนจะอยากทดลองเองควยความคนอง หรือถูกแนะนำให้ทดลองสูบเฮโรอีน โดยอ้างว่าเป็นยาบำรุงความสุข และชุกกำลัง บางคนก็เริ่มจากพืชกัญชากอนแล้วเปลี่ยนเป็นเฮโรอีน บางคนก็เสพยาอนหลับที่มักเรียกกันว่า เหน้าแหง เพื่อความครึกครื้นกดประสาทอย่างอื่น ๆ นอกจากนี้ยังมียากลอมประสาทอีกบางชนิดที่เยาวชนวัยรุ่นนิยมเสพนันมาก เช่น ยาที่รู้จักกันในชื่อว่า ไอโชนอกซ์ แมนแตรกซ์ เป็นต้นยาเหล่านี้ล้วนแต่ทำลายประสาทและสมองได้ทั้งสิ้นหากไช้ยาเสพติดติดกันนาน ๆ

ส่วนยาที่ไม่ไช้ยาเสพติดโดยธรรมชาติของยาเองแต่มีผู้นำมาไช้อย่างแพร่หลายและผิดหลักการแพทย์จนกลายเป็นการติดยาเสพติดอีกประเภทหนึ่ง ก็ได้แก่ยาจำพวกชาลิซีเลท ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีในชื่อของยาแก๊ซ แก้ววด หรือยาเม็คสี่ชมพู ทั้งในรูปของเม็คหรือเป็นผงโดยที่ชาชนิดนี้ เป็นยาที่ออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทโดยตรง จึงมีผู้นำมาเสพทั้งโดยการผสมกับเฮโรอีนหรือฝิ่นสูบ หรือรับประทานโดยตรง เพื่อระงับการปวดเมื่อยจากการทำงานหนัก และระงับความ

ไม่สบายตามร่างกายต่าง ๆ ขนาดวันละ 5-20 เม็ด หรือของ โทษที่จะเกิดขึ้นก็คือประสาท
สมองถูกทำลาย เทาที่พบมากก็ในหมุ่คนที่ต้องใช้แรงหนัก เช่น ชาวนา ชาวสวน กรรมกร
แบกหาม แมกระทั่งในหมู่วัยเขา หรือชาวไทยภูเขาที่อยู่อาศัยอยู่ตามตอยสูง ๆ ก็นิยมใช้กัน
แพร่หลาย

ผู้วิจัยเชื่อว่าชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนวิชาสุขศึกษา เรื่องการติดยา จะให้
ประโยชน์แก่นักเรียนระดับปีที่ 7 ได้ดีกว่าและสะดวกกว่าการสอนแบบบรรยายของครูใน
โรงเรียนประถมศึกษาในชนบททั่วไป เพราะเป็นการรวบรวมอุปกรณ์การสอน เนื้อหาและ
กิจกรรมที่เหมาะสมไว้ด้วยกัน จึงได้สร้างชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนวิชาสุขศึกษา เรื่องการ
ติดยา สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ขึ้น เพื่อวิจัยหาประสิทธิภาพเปรียบเทียบกับผู้ละเองเม็ดเล็ก ๆ
บนถนนของการแสวงหา เพื่อการรณรงค์ต่อต้านการติดยาในหมู่วัยชนของชาติวิธีหนึ่ง

คำจำกัดความ

1. ชุดการสอน⁷ คือการนำระบบสื่อประสม (Multi Media) ที่สอดคล้องกับ
เนื้อหาประสบการณ์ของแต่ละหน่วย มาช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเรียนรู้ เป็นไปอย่างมี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ชุดการสอนนี้จัดทำได้เป็นกล่องหรือซองเป็นหมวด ๆ ภาพในชุดการสอนจะ
ประกอบด้วยคู่มือใช้กับชุดการสอน สื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ อาทิเช่น
รูปภาพ สไลด์ เทป ภาพยนตร์ขนาด 8 มม. แผ่นคำบรรยายวัสดุอุปกรณ์ การสาธิต (ถ้ามี)
 ฯลฯ และการมอบหมายงาน เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์กว้างขวางขึ้น
2. ศูนย์การเรียน⁸ การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนกระทำได้โดยแบ่งโต๊ะเรียน

⁷แผนวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
"เทคโนโลยีทางการศึกษา" หน้า 75, (อค์สำเนา).

⁸ชัยยงค์ พรหมวงศ์, การจัดห้องเรียนแบบ "ศูนย์การเรียน" เอกสารโร เนียวหน้า 1.

ออกเป็นกลุ่ม ๆ เทาที่นิยมกัน จะมีประมาณ 4-6 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีกิจกรรมต่าง ๆ กันสำหรับนักเรียนเรียกว่า "ศูนย์กิจกรรม" ในวิชาหนึ่ง ๆ จะมีเนื้อหาแตกต่างกันโดยใช้ศูนย์กิจกรรมเป็นแหล่งความรู้ ให้นักเรียนมีโอกาสเรียนโดยลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูกำหนดไว้ ศูนย์กิจกรรมมีลักษณะพิเศษประการหนึ่งคือจะต้องนำวัสดุทัศนวัสดุหรืออุปกรณ์มาช่วยในการถ่ายทอดความรู้

3. การศึกษา⁹ คือ "การเสพยาชนิดใดชนิดหนึ่งเป็นประจำ เพราะความเชื่อมั่นหรือนิสัยความเคยชินถ้าไม่ได้เสพแล้วจะทำให้เกิดความไม่สบายใจซึ่งความจริงยาเหล่านั้นอาจไม่มีฤทธิ์ ในทางที่จะทำให้ผู้เสพ คิดได้ เช่น ยานอนหลับ ยาชาต ยาแก้ปวด รวมทั้งหมากและ บุหรี่หรือเมียง" ส่วนยาเสพติด¹⁰ นั้นคือยาหรือสารเคมีชนิดใดชนิดหนึ่งซึ่งเมื่อบุคคลเสพหรือรับเข้าสูร่างกายนานติดต่อกันหรือชั่วระยะเวลาหนึ่งแล้วจะก่อให้เกิดเป็นพิษเรื้อรัง ซึ่งจะทำให้เกิดความเสื่อมโทรมขึ้นแก่บุคคลผู้เสพและแก่สังคมด้วย ทั้งจะต้องทำให้ผู้เสพแสดงออกซึ่งลักษณะพิเศษอีก 3 ประการคือ

1. ผู้เสพจะมีความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะเสพยาชนิดนั้น ๆ ต่อเนื่องกันไปและจะต้องเสาะแสวงหายาชนิดนั้น ๆ มาเสพให้ได้ ไม่ว่าด้วยวิธีการใด ๆ
2. ผู้เสพจะมีความปรารถนาอยากเสพยาชนิดนั้นอย่างรุนแรงระงับไม่ได้คือมีการคิดและอยากยาทั้งทางจิตใจและร่างกาย
3. ผู้เสพจะต้องเพิ่มปริมาณของยา ที่เคยใช้มากขึ้นทุกระยะ

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. เพื่อนำผลของการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางหนึ่งในการต่อต้านยาเสพติดให้โทษ

⁹นายแพทย์ประยูร นรการณคุง ประมวลความรู้เรื่องยาเสพติดให้โทษ หน้า 188.

¹⁰นายแพทย์สมทรง กาญจนะพาหุฑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด, เอกสารของศูนย์ประสานงานสงเคราะห์และบำบัดเยาวชนผู้ติดยาเสพติดให้โทษสำนักเยาวชนแห่งชาติ หน้า 5.

2. เป็นแนวทางเปลี่ยนบทบาทของผู้สอนมาเป็นผู้สร้างสภาพการณ์การเรียนรู้ และเป็นผู้นำในการแสวงหาความรู้

3. เป็นแนวทางนำความคิดใหม่มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนให้เข้ากับสภาพความพร้อมของคนไทยเพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้ในสภาพที่เป็นจริง

ความจำกัดของการวิจัย

เนื่องจากชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ต้องใช้เวลาในการสร้างเป็นอันมาก จึงทดลองใช้กับตัวอย่างประชากรจำนวนน้อย ประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ จึงอาจคลาดเคลื่อนไปบ้างเล็กน้อย

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ชุดนี้ ถือว่าแทนประชากรทั้งหมดได้
2. การศึกษานี้รวมถึงยาเสพติดให้โทษด้วย

วิธีที่จะดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาจากเอกสาร ตำรา ทั้งของไทยในประเทศ และต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน สำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้
2. ทำการผลิตชุดการสอนเรื่อง "การติดยา" จำนวน 2 ชุด
3. นำชุดการสอนไปทดลองใช้กับนักเรียนรายบุคคลและกลุ่มนักเรียน
4. นำชุดการสอนที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ ประสิทธิภาพกับนักเรียนจำนวน 40 คนขึ้นไป
5. เก็บข้อมูลจากการทดลองใช้ทั้ง 3 ครั้งเพื่อนำไปหาประสิทธิภาพว่าอยู่ใน

ขอบข่ายของการวิจัย

1. การวิจัยเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้วิชาสุขศึกษา เรื่อง "การคิดยา" นี้ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มประชากรซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จากโรงเรียนวัดบางนางบุญ อ. เมืองฯ จ. ปทุมธานี
2. ประชากร ประกอบด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จำนวน 40 คน ไม่แยกเป็นเพศหญิง และ ชาย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างชุดการสอนวิชาสุขศึกษา เรื่อง "การคิดยา"
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนที่สร้างขึ้นโดยนำไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

นับตั้งแต่การ เรียนแบบศูนย์การเรียนได้รับความนิยมในประเทศไทยโดยได้รับการสนับสนุน และเผยแพร่ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ก็ได้มีผู้ทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับศูนย์การเรียน และชุดการสอนหลายเรื่องแต่ยังไม่มีผู้ใดทำชุดการสอนเรื่องการคิดยาเสพติด โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้ เรื่องยาเสพติด สำหรับการสอนแบบศูนย์การเรียน และทัศนีย์ กำปันทอง นิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สาเหตุการคิดยาเสพติด ของคนไข้ในโรงพยาบาลบางแห่งในกรุงเทพมหานครปี 2517" ในปีการศึกษา 2517 มีใจความโดยย่อว่า

1. ผู้คิดยาเสพติดส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำ คือระดับการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. ร้อยละ 45.00 ของผู้คิดยาเสพติด มีความขัดแย้งกันในครอบครัวมีการหย่าร้าง ระหว่างบิดาและมารดาของผู้เสพ

3. ผู้เสพติดส่วนมากใช้เวลาว่างไปในทางเที่ยวเตร่ซึ่งเป็นผลมาจากความไม่สงบภายในครอบครัว
4. การติดยาเสพติดจากบุคคลภายนอกบ้าน มีมากกว่าที่จะติดจากบุคคลภายในครอบครัว
5. ผู้เสพยาเสพติดส่วนมากประกอบอาชีพประเภทใช้แรงงาน เพราะการศึกษาต่ำ มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่มั่นคง
6. ผู้ติดยาเสพติดมีประวัติในการทำผิดกฎหมาย ร้อยละ 42.00
7. ค่านิยมที่ผู้ติดยาเสพติด เห็นว่ามีค่าควรแก่การนับถือมากที่สุด คือความประพฤติดี
8. สาเหตุของการติดยาเสพติด

อายุ 7-13 ปี	เพราะถูกล่อลวง
อายุ 14-28ปี	เพราะอยากรู้ อยากเห็น
อายุ 21-60ปี	เพราะการทดลอง และมีสาเหตุมาจากจิตใจ เช่น มีสาเหตุมาจากเศรษฐกิจและปัญหาชีวิต ฯลฯ
9. เฮโรอีน เป็นยาเสพติดที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายที่สุดในบรรดา ยาเสพติดทั้งหลาย
10. ในการสำรวจความคิดเห็นของผู้ติดยาเสพติดมักมีความคิดว่าผู้ฉีดยาเกี่ยวข้องกับ

จากวิทยานิพนธ์ดังกล่าวจะเห็นว่า ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของยาเสพติด มีอายุตั้งแต่ 7-60 ปี และมียาเสพติดที่นิยมแพร่หลายที่สุดคือเฮโรอีน

จากวิทยานิพนธ์ เรื่องยาเสพติดให้โทษ "เฮโรอีน" ที่ระบาคีในประเทศไทยในปี 2504 ของสุเมิทร จุฑาสมิท ปีการศึกษา 2505 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กล่าวไว้ว่า แม้ว่าการปราบปรามจะดำเนินไปอย่างเข้มงวด แต่สถิติของผู้ติดยาเสพติดก็ยังไม่ลดลง เพราะยาเสพติด เฮโรอีน มีฤทธิ์ ทำให้ผู้เสพเกิดการติดอย่างรวดเร็วและรุนแรง วิธีเสพทำได้โดยง่าย

ผู้เสพยาอื่นแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ผู้เคยเสพยาผิดมาก่อนเมื่อรัฐบาลห้ามไม่ให้มีการเสพยาจึงหันมาใช้เฮโรอีนทดแทน ซึ่งหาได้ง่ายกว่าและวิธีเสพยาสะดวกกว่า

2. ผู้ไม่เคยเสพยา หรือยาเสพติดให้โทษชนิดอื่น ๆ มาก่อนแต่มาเสพยาอื่น

เพราะ

ถูกชักจูง

บุคคลที่ทำงานหนัก

บุคคลที่ทดลองเสพยา

บุคคลที่เป็นโรคทางกาย

ในส่วนผู้ผลิต และผู้จำหน่ายนั้นเนื่องจากการผลิตและจำหน่ายยาเสพติดได้กำไรสูงจึงไม่เกรงกลัวกฎหมาย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย